

Světový den boje proti tuberkulóze připomíná význam prevence i včasné léčby

24.3.2026 - Redakce | Hygienická stanice hlavního města Prahy

Tuberkulóza je sice v České republice relativně vzácným onemocněním, celosvětově však stále patří mezi nejzávažnější infekční nemoci. Světový den boje proti tuberkulóze, který připadá na 24. března, proto každoročně upozorňuje na význam prevence, včasného záchytu onemocnění a důsledné léčby.

Tuberkulóza je infekční bakteriální onemocnění způsobené *Mycobacterium tuberculosis*, které nejčastěji postihuje plíce. Přenáší se vzduchem při kašli nebo kýchání při dlouhodobém a úzkém kontaktu s osobou s aktivní formou onemocnění.

Přestože je dnes tuberkulóza dobře léčitelná, zásadní význam má především její včasné odhalení a dodržování předepsané léčby.

Tuberkulóza ve světě

Podle údajů Světové zdravotnické organizace onemocnělo v roce 2024 tuberkulózou přibližně 10,7 milionu lidí a více než 1,2 milionu osob na toto onemocnění zemřelo. Tuberkulóza tak stále patří mezi nejvýznamnější infekční příčiny úmrtí na světě.

Pozitivní zprávou je, že díky dostupné diagnostice a účinné léčbě se od roku 2000 podařilo celosvětově zachránit desítky milionů životů. Výzvou však nadále zůstávají například lékově rezistentní formy onemocnění nebo pozdní diagnostika.

Jak tuberkulózu rozpoznat

Onemocnění může mít zpočátku nenápadný průběh a příznaky se mohou rozvíjet postupně i několik měsíců. To může vést k tomu, že nemocný nevědomky infekci šíří dál.

Mezi nejčastější příznaky patří zejména:

V případě těchto obtíží je vhodné vyhledat lékaře a nepodceňovat příznaky, zejména pokud přetrvávají delší dobu.

Prevence a léčba

Základem prevence je především včasné odhalení onemocnění a důsledná léčba. Tuberkulóza se léčí kombinací léků, tzv. antituberkolotik, které je nutné užívat pravidelně po dobu několika měsíců. Nedodržení léčebného režimu může vést ke vzniku rezistence na léčbu.

Riziko vzniku onemocnění je vyšší například u osob:

V České republice již není očkování proti tuberkulóze plošné, ale je určeno pro děti a osoby se zvýšeným rizikem nákazy.

Situace v Praze

Vývoj počtu případů tuberkulózy v Praze nevykazuje meziroční významné výkyvy a epidemiologická

situace zůstává stabilizovaná. V roce 2025 bylo na území hlavního města evidováno celkem 104 nových případů tuberkulózy. Jedná se o předběžná data, registr za loňský rok ještě nebyl uzavřen. Situace je tak srovnatelná s rokem 2024 a 2023, kdy bylo zaznamenáno 104, resp. 117 nových případů.

Počet případů tuberkulózy v Praze zůstává na srovnatelné úrovni s předchozím rokem a situace je průběžně epidemiologicky sledována.

Role hygienické služby

Hygienická stanice hlavního města Prahy se podílí na prevenci a kontrole výskytu tuberkulózy prostřednictvím epidemiologického dohledu a standardních protiepidemických opatření.

Mezi hlavní činnosti patří zejména:

Cílem těchto opatření je především zabránit dalšímu šíření nákazy a zajistit včasné vyšetření osob, které mohly být vystaveny riziku infekce.

Jak může k prevenci přispět každý

K omezení šíření tuberkulózy může přispět také odpovědný přístup každého jednotlivce:

Tuberkulóza je léčitelná

Světový den boje proti tuberkulóze připomíná, že i když se jedná o onemocnění, které se v České republice vyskytuje relativně málo, prevence a informovanost mají stále zásadní význam.

Při včasném zachytu a správně vedené léčbě je dnes tuberkulóza ve většině případů dobře léčitelným onemocněním.

Zdroj:

ÚZIS: Tematické řady - ÚZIS ČR

WHO: Tuberculosis

<https://www.hygp Praha.cz/svetovy-den-boje-proti-tuberkuloze-pripomina-vyznam-prevence-i-vcasne-lecby>